

Використання технології «Лепбук» у неперервному розвитку професійної компетентності педагогічного працівника

*Якщо людина не знає, до якої мети
вона рухається, для неї жоден вітер
не буде попутним*

Сенека

Зміст модернізації навчання, виховання та розвитку особистості, шляхів і засобів мотивації навчально-пізнавальної активності учнів – це проблеми, які постійно спонукають до дискусії.

Процес політичних та соціально-економічних змін в Україні та у всьому світі актуалізував та по новому поставив проблему формування професійної компетентності. Окремим напрямом в освіті став компетентнісний підхід.

В основу компетентісного підходу (як нової освітньої парадигми) не можуть бути покладені знання, вміння та навички. У сучасному змісті освіти вони розглядаються не як мета та основа освіти, а як засіб, матеріал моделювання знання, необхідного завтра. Тому знання, вміння та навички стають допоміжним компонентом змісту освіти, інструментом досягнення освітніх цілей та завдань.

Швидкий розвиток сучасної науки, постійне накопичення інформації, підвищення вимог до вчительства вимагають від кожної особистості прагнення й уміння систематично та наполегливо займатися розвитком власних професійних компетентностей.

Педагогічна компетентність – це процес і результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності вчителя, зумовлений рівнем реалізації його гуманістичної спрямованості.

Удосконалення рівня професійної компетентності – один із основних напрямків реформування освіти.

Сьогодні у системі шкільної освіти відбуваються значні зміни. Пріоритетом освіти визначено формування у дитини навички «вчитися самому».

Така розбудова українського шкільництва потребує істотно нової системи роботи педагогів.

Від рівня підготовки учителів напряду залежить якість навчання і виховання в закладі освіти. Він повинен постійно зростати. В цьому випадку ефективність різноманітних курсів підвищення кваліфікації, семінарів і конференцій незначна без процесу самоосвіти педагога. Це потреба творчої й відповідальної людини – педагога. Учителі повинні постійно самовдосконалюватися, здійснювати саморозвиток як професійних, так і особистих якостей.

Професійна готовність педагога до педагогічної діяльності визначається не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією, яка виявляється у здатності до прогнозування цілей і результату педагогічного впливу, побудови індивідуальних траєкторій розвитку учнів, прийняття самостійного рішення.

Професійний розвиток і самовдосконалення педагога в принципі неможливе, якщо він сам не бачить проблеми в загальнопедагогічних знаннях, недостатність свого педагогічного інструментарію. Аналізуючи результати і процес особистої діяльності, педагог здійснює рефлексію, без якої нема розуміння освітнього процесу, нема поступального руху до педагогічної майстерності.

Провідним компонентом професійного розвитку педагога є самоосвіта, під якою ми розуміємо «цілеспрямовану, визначеним способом здійснювану пізнавальну діяльність педагога з оволодіння загальнолюдським досвідом, методологічними та спеціальними знаннями, професійними вміннями і навичками, необхідними для удосконалення педагогічного процесу».

Підвищення наукового та загальнокультурного рівня, удосконалення професійної компетентності педагогічних кадрів допоможе забезпечити позитивні зміни в системі освіти.

Кожен учитель ставить перед собою завдання навчити дитину визначати

мету і завдання, знаходити серед величезної кількості джерел інформації потрібну інформацію та способи для їх вирішення. Сучасну дитину необхідно вчити так, щоб вона не стільки багато знала, скільки послідовно і доказово могла мислити, проявляти розумову активність. Тому перед нами, педагогами, стоїть завдання пошуку нових нестандартних форм, що сприятимуть неперервному розвитку наших професійних компетентностей, які надалі допомагатимуть у взаємодії з вихованцями. Лише творчий вчитель здатний формувати у школярів інтерес до творчої діяльності.

У педагогічній інтерпретації інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати освітнього процесу. Інновацію можна розглядати як процес (масштабну або часткову зміну системи і відповідну діяльність) і продукт (результат) цієї діяльності. Таким чином, інноваційні педагогічні технології як процес - це «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів» (І.Дичківська).

Одним з перспективних методів, які сприяють вирішенню даної проблеми, є лепбук. Як і інші цікаві інновації, він був підхоплений вчителями всього світу та досить вдало ними використовується під час професійної діяльності (Додаток 1, 2).

Лепбук у професійній діяльності вчителя може бути фінальним етапом опрацювання певних технологій, форм і методів навчання, застосування інновацій у професійній діяльності. Оформлюючи отримані знання у вигляді лепбука, вчитель зможе зібрати все, про що він дізнався і що зміг опрацювати. Отже, лепбук – це книга або папка будь-якої форми та з будь-якої теми, з вкладеними у неї оформленими в оригінальний спосіб різноманітними міні-книжечками, віконечками, малюнками, конвертами тощо.

У час активного використання інноваційних методик для нас педагогів використання лепбука відкриває нові цікаві горизонти у роботі. За допомогою створення такої тематичної папки учителі зможуть навчитись самостійно

опрацьовувати цікавий їм матеріал, допомогти зрозуміти його своїм колегам, швидше та простіше запам'ятовувати, за необхідності відтворювати його для керування процесами становлення Нової української школи. Крім того, лепбук дасть можливість кожному педагогу проявити свою індивідуальність, креативність та творчість під час збору та обробки інформації, який пізніше можна представити на засіданні предметної кафедри, методичної чи педагогічної ради.

Переваги використання лепбука для педагогів:

- допомагає за власним бажанням організувати отриману інформацію з обраної теми;
- сприяє організації матеріалу, в рамках використання обраних методик;
- навчає самостійно аналізувати інноваційні аспекти професійної діяльності та планувати їх застосування;
- сприяє оформленню результатів діяльності і може бути формою представлення підсумків роботи над обраною темою;
- сприяє організації індивідуальної та самостійної роботи, кращому розумінню та запам'ятовуванню;
- це прекрасний і чудовий спосіб подати всю наявну інформацію в компактній формі.
- створення лепбука є одним з видів спільної діяльності в межах педагогічного колективу.

В результаті роботи з лепбуком у педагогів розвиваються універсальні вміння, такі як:

- вміння планувати майбутню діяльність;
- знаходити компроміси з педагогами-колегами;
- шукати потрібну інформацію, узагальнювати її, систематизувати;
- самостійно пояснювати процеси, що відбуваються в умовах реформування шкільної освіти;
- приймати власні рішення, спираючись на власний досвід.

Врешті-решт – це просто цікаво!

Більше приносить користі розгляд одного і того ж предмета з десяти різних сторін, ніж навчання десяти різних предметів з одного боку. Не в кількості знань полягає освіта, але в повному розумінні і майстерному застосуванні всього того, що знаєш.

А. Дістерверг

Аналіз моделі вчителя – компетентного професіонала дає можливість вивчити процес удосконалення професійно-педагогічної майстерності педагога, визначити мету та завдання, відповідно до яких має відбуватися процес підготовки педагога, а самому ж учителю – визначити власний рівень професійної компетентності, створити індивідуальну траєкторію професійного зростання (Додаток 3).

Професійна компетентність учителя – це результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності педагога, один із структурних компонентів професійної готовності до конкретного виду діяльності.

Питання визначення змісту, форм, рівнів, механізмів та структури «професійної компетентності» учителя закладу освіти потребують подальшої розробки, систематизації, аналізу й узагальнення.

Учитель – автор, але його слухачі і глядачі не аплодують йому.

Він – скульптор, але його праці ніхто не бачить.

Він – лікар, але його пацієнти рідко дякують йому за лікування і не завжди хочуть лікуватися.

Де ж йому взяти сили для щоденного натхнення?

Лише в самому собі, лише в усвідомленні величі своєї праці.

С. Соловейчик

ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ЛЕПБУКА «НУШ 2018: готуємося до змін»

<https://nus.org.ua>

*Пам'ятайте «вчора»,
розумійте «сьогодні» і
будьте готові до «завтра»*

1. Вправа «Емоційна готовність до роботи».

Вибирається квадрат, колір якого найбільше подобається (запропоновані кольори: жовтий, зелений, синій, червоний). Складається рибка оригамі (зачитується значення кожного кольору)

2. Щоденник вражень (у формі книжечки).

Кожен, хто складає лепбук повинен дати відповіді на такі запитання:

- «Сьогодні я тут, тому що...»;
- «Я не буду змінюватись ,тому що...»;
- «Зміни в житті змушують мене...»;
- «Я буду змінюватись тому, що...».

3. Новий Держстандарт початкової освіти (основні положення документа і виконана вправа складаються у конверт).

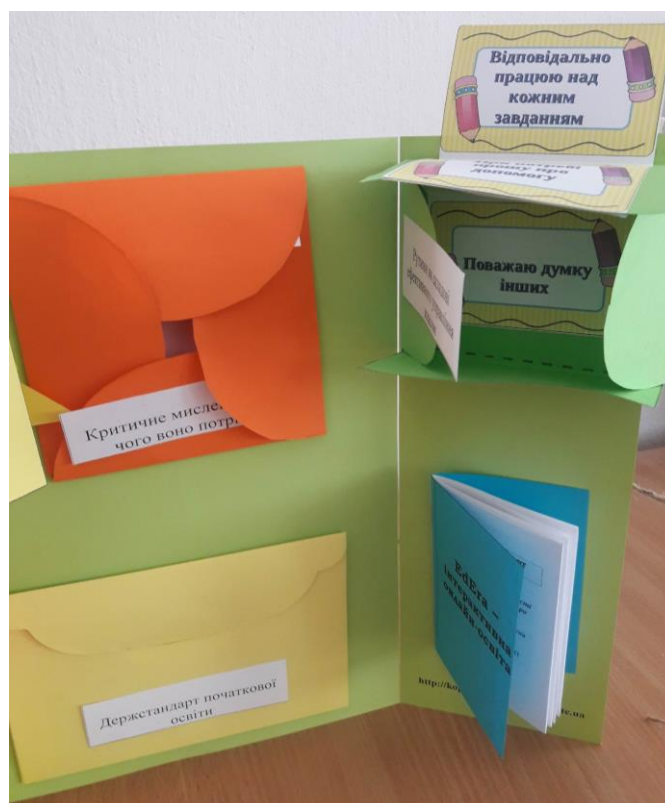
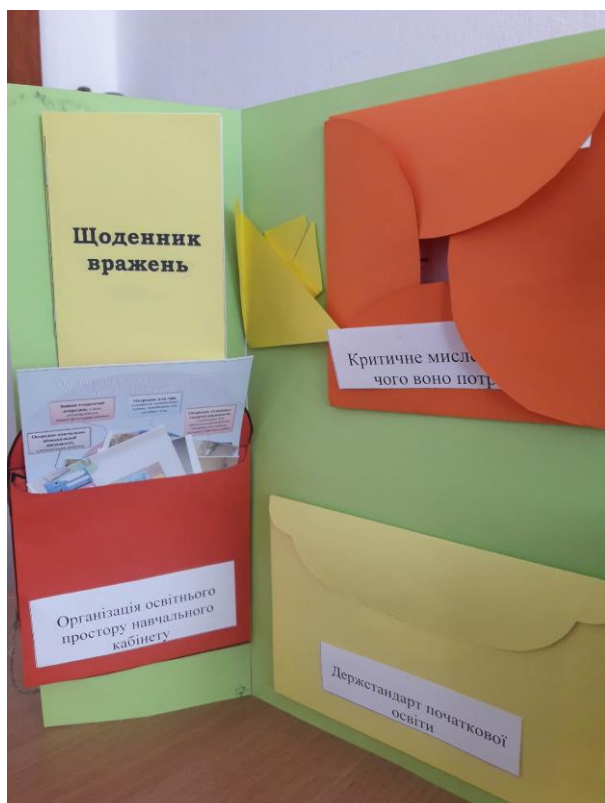
Після опрацювання документа учасники виконують вправу «Заповни пропуски у реченні»

4. Рутини як складові ефективного управління класом (коверт-складанка).

5. Організація освітнього простору навчального кабінету (зразки навчального простору навчального кабінету, схема, що пояснює завдання кожного з восьми осередків).

6. Критичне мислення і для чого воно потрібне (схеми: «Ознаки учня, який мислить критично», «Основна шпаргалка для критичного мислення», «Розподіл методів розвитку критичного мислення згідно з етапами уроку»).

7. EdEra – інтерактивна онлайн освіта (книжечка, у якій зібрано тестові запитання по модулях онлайн-курсу для вчителів початкової школи).

Модель вчителя – компетентного професіонала

Джерела інформації:

1. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. «Дослідження проблеми методологічної культури вчителя: наукова концепція П.Г.Кабанова», м. Київ, 2008 // http://elibrary.kubg.edu.ua/1810/1/S_Sysoyeva_T_Krystopchuk_PPTP_1_GI.pdf
2. http://zinalapchak.blogspot.com/p/blog-page_16.html
3. Розвиток професійної компетентності педагога // http://metod-portfolio.blogspot.com/2015/02/blog-post_90.html
4. Н.Ф.Сергієнко «Професійна компетентність сучасного вчителя» // tme.uio.edu.ua
5. Симоненко Ю.В. «Підвищення професійної компетентності педагога - запорука підвищення якості освіти» // http://prohory-school.edukit.cn.ua/downloadcenter/zavuch_z_navchalno-vihovnoi_roboti/pidvischennya_profesijnoi_kompetentnosti_pedagoga-zaporuka_pidvischennya_yakosti_osviti/